

Корнюш Г.В.

МІСЦЕ ПРОВОКАЦІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ НЕФІЛОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Сучасність кидає освітянам нові виклики, змінюючи роль і функцію педагога в навчальному процесі. Нині, на заняттях з іноземних мов, де комунікативний компонент є дуже вагомим, викладач має стати провокатором, що полягає в його вмінні стимулювати інтерес і викликати бажання висловитися через створений когнітивний конфлікт.

За твердженням С.В.Тумського, «творчий потенціал провокації полягає в її здатності «підштовхувати» об'єкт до певних дій завдяки емоційному впливові» [2, с. 28]. Грамотно використана провокаційна ситуація в навчальному контексті не тільки сприяє розвитку м'яких навичок, здібності до рефлексії, мотивації до навчання, але й вирішенню проблеми, притаманної процесу навчання іноземних мов, – проблеми мовного бар'єру. Аналіз результатів опитування, проведеного серед студентів 1-4 курсів Української інженерно-педагогічної академії (Харків), дозволив установити, що 83,6% респондентів усвідомлюють, що мають мовний бар'єр. Відомо, що основними причинами виникнення мовного бар'єру є страх зробити помилку, невпевненість, сором'язливість.

Викладацький досвід роботи зі студентами у змішаних групах (групах, де студенти мають різний рівень володіння іноземною мовою) дає змогу стверджувати, що питання усунення мовного бар'єру на заняттях з іноземної мови у вищих нефілологічних профілях набуває особливої актуальності, оскільки студенти мають менше мовленнєвої практики, а отже спілкування іноземною мовою є для них незвичним процесом, додаткової стресовості якому додає неоднаковий рівень студентів. Відповідно, аби викликати комунікативну мотивацію висловитися всупереч страху і невпевненості, викладач повинен створити такий собі «ефект несподіваності», зачепити за живе, тобто спровокувати, використовуючи абсурдні й суперечливі твердження, морально-етичні дилеми, метод «запланованої помилки», гостросоціальну наочність, креативні питання [1].

Підкреслимо, що важливою передумовою успішності ситуацій спілкування з використанням провокації при навчанні усного та писемного мовлення, лексики та граматики є належна мовно-комунікативна компетенція викладача іноземних мов, який уміє грамотно використати комунікативні інструменти, аби викликати в студентів відповідну реакцію.

ЛІТЕРАТУРА:

- Корнюш Г. В. Можливості використання відеоматеріалів TED Talks у процесі викладання англійської мови у вищій школі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. Запоріжжя : КПУ, 2019. № 66. Т. 2. С. 24-29.

Тумский С. В. Положительная провокация в социокультурной сфере. Отличие положительной провокации от отрицательной. *Социодинамика* : электр. научн. журнал. 2018. № 9. С. 27-39.